Gemeente Amsterdam

Behoort bij besluit

BWT 3964597
Gemerkt 11

Gemeente Amsterdam Centrum

Notitie over Keizersgracht 124-128
Datum: 14 februari 2018
Auteu [redacted]
Bezoekdatum: 17 december 2015

Opmerking
Keizersgracht 124-128 is in 2015 door Monumenten en Archeologie bezocht naar aanleiding van bouwplannen. Alleen de entreehal, lift en dakopbouw zijn bezichtigd.

Status
Rijksmonument
Objectnummer: 2496
Redengevende omschrijving: *Gebouw, bestaande uit het oorspronkelijke huis nr 126 met vijfraamsgevel onder rechte lijst waarin triglyfen en consoles (plm 1750) en met versierde ingangstravee, en aanbouwen in dezelfde stijl (XXa en 1928) ter plaatse van de vroegere huizen 124 en 128.*

Gebouwtype, bouwgeschiedenis in hoofdlijnen en waardering
Gebouwtype en bouwgeschiedenis in hoofdlijnen
Kantoorpand bestaande uit een souterrain, bel-etage en drie verdiepingen onder een plat dak met afschuining aan de voorzijde. Op het platte dak bevindt zich aan de achterzijde een eenlaagse opbouw. Het pand omvat meerdere kantooreenheden, die ontsloten worden door een gemeenschappelijk trappenhuis naast de entreehal.

Keizersgracht 126 werd tussen 1630 en 1642 gebouwd en kreeg vermoedelijk tussen 1749 en 1766 zijn huidige voorgevel in Lodewijk XV-stijl. De huidige voordeur en hardstenen deuromlijsting werden waarschijnlijk eerst in de negentiende eeuw toegevoegd. In 1927-1928 liet Verzekeringsbank Victoria het pand naar plannen van architect Barend van den Nieuwen Amstel jr. verbouwen. Daarbij werd het linker buurpand 128 niet alleen geïncorporeerd maar tevens van een nieuwe gevel voorzien. Omstreeks 1955 werd het complex uitgebreid door 124 erbij te trekken en naar achteren uit te breiden. Bij deze ingrijpende verbouwing werd de façade van 124 vervangen naar voorbeeld van 128.

Waardering
De voorgevel van Keizersgracht 126 is van hoge monumentale waarde. De voorgevels van de nummers 124 en 128 alsmede de daken en achtergevel van het hele complex zijn van positieve beeldwaarde. De verwachting is dat de restanten van de historische hoofddraagconstructie van positieve monumentale waarde zijn. De interieurafwerking is – voor zover bezichtigd – van indifferente waarde.

Cultuurhistorische context
Op 5 december 1630 kocht Dirck Pietersz Brughman van Pieter Adriaensz Block een onbebouwd erf van 41 ½ bij 150 voeten en liet vervolgens het huidige pand Keizersgracht 126 optrekken. Op 17 april 1642 deed Brughman het huis voor *f* 37500.-.- van de hand aan Jean Fontaine (of Jan Fonteijn). Een ruime eeuw later kwam het pand bij een publieke veiling voor *f* 46137.10.- in handen van Hermanus Ditelaar, dijkgraaf van de Sloterdijkermeer. De overdracht van het 'dubbelt huis en erve met alle de behangsels, spiegels en schilderijen in de schoorsteenen, midsgaders alle hetgeene aard en nagelvast is [...] alsmede een stal en koetshuis daaragter uijtkomende op de Prinsegragt, gelijk ook nog de grond met het tuinhuis

agter het pakhuis staande naast de voorgemelde stal' vond plaats van op 8 mei 1749. Vermoedelijk heeft Ditelaar de huidige lijstgevel met rococo-ornamenten laten aanbrengen. Op 26 februari 1766 verkochten zijn erfgenamen de voornoemde panden aan de uit Leipzig afkomstige Christia(a)n Ernst Wackernagel. Bij de overdracht ging het beduidend hogere bedrag van *f* 62037.10.- gepaard.
Waarschijnlijk kreeg de voorgevel pas in de negentiende eeuw zijn huidige hardstenen deuromlijsting met asymmetrische rocaille-ornamenten (zie ook de naamborden en jaloeziekasten in neo-Lodewijk XV-stijl op historische foto's). In het Grachtenboek van Caspar Philips Jacobszoon uit 1768-1771 staat een houten omlijsting ingetekend.

Bronnen en literatuur

Stadsarchief Amsterdam, Beeldbank
Stadsarchief Amsterdam, diverse verpondingskohieren en transportaktes